

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 (ד) וְהָיָה הַבְּאוּר בַּפְּסוּק "וְאַתָּה תְּצַוֶּה" בָּא (בְּהַמְאָמַר) האלוקי שְׁהִיָּה בְּיַצִּיאת מִצְרַיִם וּבַפְּרָט בַּקְרִיעַת יַם סוּף, הִנֵּה 39
 2 בְּהִמְשָׁךְ לְהַמְבַּאֵר בַּתְּחֵלַת הַמְאָמַר, דְּפִרוּשׁ הַפְּסוּק שְׁנֵאמַר הַגְּלוּי שְׁהִיָּה בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה הִיָּה גְלוּי נְעֻלָּה עוֹד יוֹתֵר] 40
 3 בְּמִגִּילַת אֶסְתֵּר "וְקִבַּל הַיְּהוּדִים אֶת אֲשֶׁר הִחְלוּ לַעֲשׂוֹת" 18 41
 4 מִשְׁמַעוֹת הַפְּסוּטָה שֶׁל הַפְּסוּק הַיָּה שְׁהִיּוּדִים קִבְּלוּ עַל עֲצָמָם אֶת מִצְוֹת חַג 42
 5 הַפּוּרִים לְדוֹרוֹת הַבָּאִים כִּשְׁם שֶׁחֲחֹלוּ 43

6 לעשות בשנה הראשונה. אך משמעותו 1 (ד) וְהָיָה הַבְּאוּר בַּפְּסוּק וְאַתָּה תְּצַוֶּה בָּא
 7 הפנימית של הפסוק הוא שְׁקִבְּלוּ 2 (בְּהַמְאָמַר) בְּהִמְשָׁךְ לְהַמְבַּאֵר
 8 מֵה שְׁהֵחֲלוּ בְּהִזְמֵן דְּמִתֵּן 3 בַּתְּחֵלַת הַמְאָמַר, דְּפִרוּשׁ וְקִבַּל הַיְּהוּדִים אֶת
 9 תּוֹרָה 19 כְּלוּמַר הֵם קִבְּלוּ עַל עֲצָמָם 4 אֲשֶׁר הִחְלוּ לַעֲשׂוֹת 18
 10 לא רק את מצוות הפורים אלא את כל 5 בְּהִזְמֵן דְּמִתֵּן תּוֹרָה 19. דְּבִמִּתֵּן תּוֹרָה הִיָּתָה
 11 התורה כולה, ובאופן יותר נעלה 6 הַהֲתַחֲלָה (הִחְלוּ לַעֲשׂוֹת), וּבִימֵי אַחַשְׁרוּשׁ
 12 מִהַצְּרָה בַּהֵם קִבְּלוּ זֹאת בְּמִתֵּן תּוֹרָה 7 (בְּזִמְן גְּזִירַת הַמֶּן) הִיָּתָה הַקְּבֵלָה, וְקִבַּל
 13 על הר סיני. דְּבִמִּתֵּן תּוֹרָה הִיָּתָה 8 הַיְּהוּדִים. [נְעֻלָּה-דְּרָף מְאָמַר רְבוּתֵינוּ ז"ל 20 עַל
 14 רק הַהֲתַחֲלָה (הִחְלוּ לַעֲשׂוֹת), 9 הַפְּסוּק 21 קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים, קִיְּמוּ מֵה שְׁקִבְּלוּ
 15 וּבִימֵי אַחַשְׁרוּשׁ (בְּזִמְן גְּזִירַת 10 כְּבָר, דְּזָה שְׁהִקְדִּימוּ נְעֻשָׁה לְנִשְׁמַע בְּמִתֵּן תּוֹרָה
 16 הַמֶּן) הִיָּתָה הַקְּבֵלָה הַשְּׁלִימָה, 11 הִיָּתָה רַק הַקְּבֵלָה, וּבִימֵי אַחַשְׁרוּשׁ 22 קִיְּמוּ מֵה
 17 וְקִבַּל הַיְּהוּדִים. [נְפִירוּשׁ פְּנִימִי 12 שְׁקִבְּלוּ 23]. וּמִדִּיק בְּהַמְאָמַר, שְׁלִכְאוּרָה הוּא דְּבִר
 18 זה הוא על-דְּרָף מְאָמַר רְבוּתֵינוּ 13 פְּלֵא 24, דְּבִמִּתֵּן תּוֹרָה הִיָּה יִשְׂרָאֵל בְּתַכְלִית
 19 ז"ל 20 עַל הַפְּסוּק 21 שְׁנֵאמַר גַּם 14 הַעֲלוּי, וְהִיָּה אִזְ אֲצֵלָם גְּלוּי אֲלֵקוּת בְּדִרְגָּא הַכִּי
 20 כֵן בְּמִגִּילַת אֶסְתֵּר "קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ 21 הַיְּהוּדִים", דוּרְשִׁים עַל כֵּן חֲזִיל 15 נְעֻלִית [דְּנֹסָף לְזָה שְׁגָם קָדָם מִתֵּן תּוֹרָה הִיָּה
 22 שְׁהִיּוּדִים קִיְּמוּ בּוֹמֵן אַחַשְׁרוּשׁ מֵה 16 גְּלוּיִים נְעֻלִים בְּיוֹתֵר, הַגְּלוּי שְׁהִיָּה בְּיַצִּיאת
 23 שְׁקִבְּלוּ כְּבָר בְּמִתֵּן תּוֹרָה, דְּזָה 17 מִצְרַיִם וּבַפְּרָט בַּקְרִיעַת יַם סוּף, הִנֵּה הַגְּלוּי
 24 שְׁהִקְדִּימוּ אֶת אֲמִירַת 'נְעֻשָׁה' 18 שְׁהִיָּה בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה הִיָּה גְלוּי נְעֻלָּה עוֹד
 25 לְנִשְׁמַע' בְּמִתֵּן תּוֹרָה הִיָּתָה 19 יוֹתֵר], וּבִימֵי אַחַשְׁרוּשׁ הִיָּה יִשְׂרָאֵל בְּתַכְלִית
 26 רַק הַקְּבֵלָה שֶׁל הַתּוֹרָה אִךְ קִבְּלָה 20 הַיְּרִידָה, דְּנֹסָף לְהַעֲלֵם וְהַקְּסֵתָר שְׁבָכָל גְּלוּת
 27 זו יכלה להתעורר, וּבִימֵי 21 [דְּכָל גְּלוּת הוּא בְּדִגְמַת גְּלוּת מִצְרַיִם 25, וּכְמוֹ
 28 אַחַשְׁרוּשׁ 22 קִיְּמוּ מֵה 22 שְׁבָגְלוּת מִצְרַיִם כְּתִיב 26 וְלֹא שְׁמַעוּ אֶל מוֹשֶׁה מִקְצֵר רּוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה,
 29 שְׁקִבְּלוּ 23 מִשְׁמַעוֹת 'קִיּוּם' זֶה הִיָּה 23 עַל-דְּרָף-זֶה הוּא בְּכָל גְּלוּת, שְׁיִשְׁנֵם כְּמָה נְסִיווֹת בְּקִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת],
 30 נְתִיבַת תּוֹקֵף לְקַבְּלָה שְׁקִיבּוּ עַל עֲצָמָם 24 הִנֵּה אִזְ (בְּזִמְן גְּזִירַת הַמֶּן) הִיָּה הַהֲעֵלָם וְהַקְּסֵתָר עוֹד יוֹתֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן,
 31 בַּתְּחִילָה]. וּמִדִּיק בְּהַמְאָמַר, 25 בְּזִמְן מִתֵּן תּוֹרָה, כְּשֶׁהִיּוּ בְּתַכְלִית הַעֲלוּי, הִיָּתָה רַק הַהֲתַחֲלָה (הִחְלוּ
 32 שְׁלִכְאוּרָה הוּא דְּבִר פְּלֵא 24, 26 לַעֲשׂוֹת), וּבְזִמְן גְּזִירַת הַמֶּן, כְּשֶׁהִיּוּ בְּתַכְלִית הַשְּׁפִלוּת, אִזְ דּוֹקָא קִבְּלוּ מֵה
 33 דְּבִמִּתֵּן תּוֹרָה הִיָּה יִשְׂרָאֵל 27 שְׁהֵחֲלוּ בְּמִתֵּן תּוֹרָה. וּמְבַאֵר בְּזָה, דְּבִזְמַן הַגְּזֵרָה, הִיָּה קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמְצוּוֹת
 34 בְּתַכְלִית הַעֲלוּי, וְהִיָּה אִזְ 28 שְׁלֵהֵם בְּמִסִּירוֹת נְפֶשׁ. [דְּנֹסָף לְזָה שְׁהִיָּה לְהֵם מְסִירוֹת נְפֶשׁ שְׁלֵא לְכַפּוֹר חֶסֶ-
 35 אֲצֵלָם גְּלוּי אֲלֵקוּת בְּדִרְגָּא 30 תּוֹרָה הִיָּה גְלוּיִים 37
 36 הַכִּי נְעֻלִית [דְּנֹסָף לְזָה שְׁגָם 31
 37 קוּדָם מִתֵּן תּוֹרָה הִיָּה גְלוּיִים 32
 38 וְרוּחִים נְעֻלִים בְּיוֹתֵר, הַגְּלוּי 33

39 האלוקי שְׁהִיָּה בְּיַצִּיאת מִצְרַיִם וּבַפְּרָט בַּקְרִיעַת יַם סוּף, הִנֵּה 39
 40 הַגְּלוּי שְׁהִיָּה בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה הִיָּה גְלוּי נְעֻלָּה עוֹד יוֹתֵר] 40
 41 אֶסְתֵּר "וְקִבַּל הַיְּהוּדִים אֶת אֲשֶׁר הִחְלוּ לַעֲשׂוֹת" 18 41
 42 מִשְׁמַעוֹת הַפְּסוּטָה שֶׁל הַפְּסוּק הַיָּה שְׁהִיּוּדִים קִבְּלוּ עַל עֲצָמָם אֶת מִצְוֹת חַג 42
 43 הַפּוּרִים לְדוֹרוֹת הַבָּאִים כִּשְׁם שֶׁחֲחֹלוּ 43

הנ"ל תרפ"ז סט"ו. 18) אסתר ט, כג. 19) כ"ה גם ברד"ה וקבל היהודים בתו"א מג"א צו, ג. ובכ"מ - נסמנו ברד"ה וקבל היהודים ה'תשי"א (סה"מ מלוקט ח"ג ע' סז הערה 4). 20) שבת פח, א. 21) אסתר ט, כז. 22) מהמשך הענינים בהמאמר ובתו"א שבהערה הבאה (וראה גם תו"א שם צט, רע"א. ובכ"מ) משמע, דזה שקבלוה בימי אחשורוש הוא בזמן הגזירה. ובפרש"י ד"ה בימי אחשורוש "מאהבת הנס שנעשה להם". ואולי יש לומר דשני ענינים בזה - ראה לקמן ס"ט. 23) כ"ה גם בתו"א מג"א צח, א דוקבל היהודים את אשר החלו לעשות הוא ע"ד "קיימו מה שקבלו" - אף שלכאורה הם שני ענינים שונים, ראה סה"מ מלוקט שם הערה 4. 24) הביאור בדיוק לשון זה - ראה ד"ה וקבל היהודים דפורים קטן ה'תשל"ח ס"א (סה"מ מלוקט ח"א ע' שיז). 25) ראה ב"ר פט"ז, ה "כל המלכיות נקראו על שם מצרים על שם שהם מצירות לישראל". 26) וארא ו, ט.